

Nevena
Lovrinčević

DISCIPLINA

bez

BaTiNa

Edicija *Dobar roditelj*
DISCIPLINA BEZ BATINA
prvo izdanje

Autor

Nevena Lovrinčević

Ilustracije

Neda Dokić

Urednik

Natalija Panić

Lektor

Aleksandra Marković

Priprema za štampu

Ljiljana Pavkov

Izdaje

Kreativni centar

Gradištanska 8, Beograd

tel.: 011/ 3820 464, 3820 483, 2440 659

e-mail: info@kreativnicentar.rs

Za izdavača

Ljiljana Marinković, direktor

Štampa

Grafiprof

Tiraž

2.000

ISBN 978-86-7781-956-9

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.018.1(035)
159.922.73(035)

ЛОВРИНЧЕВИЋ, Невена, 1961-
Disciplina bez batina / Nevena
Lovrinčević ; ilustrovala Neda Dokić. - 1.
izd. - Beograd : Kreativni centar, 2012
(Beograd : Grafiprof). - 76 str. : ilustr. ;
20 cm. - (#Edicija #Dobar roditelj)

Tiraž 2.000. - Nevena Lovrinčević: str. [75].

ISBN 978-86-7781-956-9

a) Родитељство - Приручници b) Породично
васпитање - Приручници
COBISS.SR-ID 193047052

Nevena Lovrinčević

DISCIPLINA BEZ BATINA

Ilustrovala
Neda Dokić

Kreativni centar

Ovu knjigu posvećujem
svojoj deci i sestrićima:

Luki,
Mihailu,
Milici,
Marku,
Nataliji
i Dimitriju

SADRŽAJ

UVOD	5
DA LI JE DISCIPLINA POTREBNA.....	7
STARE "DOBRE" METODE	11
● BATINE	12
● ISMEVANJE I PONIŽAVANJE	13
● DISTANCIRANJE I ČUTANJE	15
ZAŠTO RAZGOVOR NE DELUJE	17
PREDUSLOVI ZA DOBRO DISCIPLINOVANJE	21
● DOBRA POVEZANOST S RODITELJEM	21
● PONAŠANJE RODITELJA	28
TEHNIKE DISCIPLINOVANJA NA DUGE STAZE	37
● LIČNI PRIMER	37
● POHVALE	40
TEHNIKE DISCIPLINOVANJA NA KRATKE STAZE	44
● SELEKTIVNO IGNORISANJE	45
● 1, 2, 3!	48
● SKRETANJE PAŽNJE	50
● TAJM-AUT	52
● PANO S NALEPNICAMA	56
● NAGRAĐIVANJE	60
● USKRAĆIVANJE PRIVILEGIJA	62
● UGOVOR	65
KAKO JE VAMA?	70
ZAKLJUČAK	73

UVOD

Disciplinovanje uopšte nije prijatan deo roditeljstva.

Zar ne bi bilo divno kad bi naši mališani od, recimo, dve i po godine, znali i sami da nije dobro da jedu čokoladu ako su pet minuta pre toga pojeli sladoled? Ili da bar shvate zašto to nije dobro čim im objasnimo. Bilo bi divno! Ali deca se tako ne ponašaju. Evo šta umesto toga rade: prvo traže da im kupimo čokoladu, a kada odbijemo, moljakaju, cmizdre, kenjkaju, plaču, neće da pođu za nama i ostaju ukopana ispred rafa sa čokoladama, pa moramo da ih vučemo kroz prodavnicu, a u težim slučajevima znaju i da se bace na pod i da se deru iz sveg glasa. Naravno, u tom trenutku želimo da se zemlja otvori kako bismo se spasili od pogleda ostalih kupaca („Mora biti da je ovo grozna majka čim joj je dete ovako nevasпитano!“). S druge strane, pošto je disciplinovanje već tako naporno, bilo bi nam lakše kada bismo ga obavljali onda kad smo za to najspremniji, odnosno kada smo odmorni, raspoloženi i kada imamo vremena. Ali i to je, nažalost, sasvim nemoguće! Jer disciplinovanje najčešće moramo da obavljamo u potpuno drugačijim uslovima: u pretrpanom hipermarketu, u parku, pred spavanje, kada smo i sami umorni i nervozni, tokom vožnje kolima...

Bilo bi najbolje kada bismo disciplinovanje jednostavno mogli da preskočimo! Pa, možemo li? Teško.

DA LI JE DISCIPLINA POTREBNA

Bez obzira na to koliko disciplinovanje može da bude naporno i neprijatno, ono je od ključne važnosti za pravilan razvoj naših mališana. Disciplinovanje je veoma važan deo onoga što činimo da bi naša deca jednog dana postala zrele, odgovorne i moralne osobe.

A tom cilju teži većina roditelja.

Ipak, važno je da najpre razjasnimo šta disciplinovanje JESTE, odnosno šta NIJE.

Dakle, disciplinovanje NIJE:

1. **Kažnjavanje.** Kazna i kažnjavanje podrazumevaju krivicu i lošu nameru osobe koja treba da bude kažnjena. Ako dete hoće da mu kupite automobilčić i ako ste mu vi rekli da nećete (odmah) da mu ga kupite, ono se ne dere zato što je bezobrazno ili zlo, niti zato što ima nameru da vas maltretira. Ono jednostavno hoće automobilčić i traži najefikasniji način da do njega dođe.
2. **Nepotrebno frustriranje deteta.** Jedan od najvažnijih poslova koje kao roditelj treba da obavite jeste upravo to da na neki način frustrirate dete time što mu postavljate

te granice dozvoljenog i prihvaćenog. Detetu ne možete dozvoliti da se ponaša kako mu padne na pamet.

3. **Suvišan napor.** Da je napor – napor je. Ali to nije dovoljan razlog da od disciplinovanja odustanete. Dobra vest je to da s vremenom, kako dete odrasta, potrebe za disciplinovanjem postaju sve manje, jer dete koje je prve lekcije dobro savladalo lakše usvaja nove.
4. **Dokazivanje oko toga ko je gazda u kući.** Vi ste roditelj i zbog toga imate obavezu da izdržavate porodicu i da o njoj brinete, ali imate i obavezu da svom mališanu postavljate granice dozvoljenog. To je jednostavno tako i to nikome ne morate da dokazujete.
5. **Ventil.** Potpuno razumem zašto vam je povremeno potrebno da se na nekoga izderete. Ipak, nemojte vikati na dete zbog toga što ne možete na šefa ili partnera. Dete ćete samo zbuniti i povrediti, a problem sa šefom ili partnerom nećete rešiti.
6. **Etiketiranje sa „dobar“ i „loš“.** Deca se ponašaju neprihvatljivo iz raznih razloga (nešto žele, umorna su, gladna su, ne znaju bolji način da se snađu u nekoj situaciji...), ali nikada zato što nisu *dobra*, odnosno zato što su *loša*.

A šta disciplinovanje JESTE?

Disciplinovanje JESTE učenje deteta tome koji su oblici ponašanja prihvatljivi, a koji nisu, kao i tome da za svoje ponašanje mora da snosi posledice.

Da bi dete moglo da se ponaša kao društveno biće, ono mora postepeno da prevazilazi isključivu usmerenost na sebe i zado-

voljavanje svojih potreba po principu *sada i ovde*, te da počne da uvažava druge ljude i pravila društva u kom živi. Ne samo što će tako sticati i vežbati socijalne veštine već će i izgrađivati svoju ličnost.

Ukoliko propustimo da se bavimo disciplinovanjem deteta, u znatnoj meri ćemo otežati njegovo uklapanje u bilo koju sredinu (vrtić, školu, društvo vršnjaka...). Od optuživanja drugih (vaspitačice su nemarne, profesori neodgovorni, druga deca bezobrazna...) naš mališan neće imati nikakve koristi, već samo štetu jer će stalno očekivati da svi osim njega treba da se promene. A to se, naravno, neće desiti. Loše uklapanje u različite sredine neretko vodi neprilagođenom ponašanju, koje pak tokom godina može dovesti do poremećaja ponašanja (do

teškoća u kontroli impulsa, stvaranja raznih oblika poremećaja ličnosti – pasivno-zavisnog, emocionalno nestabilnog, psihopatskog, sociopatskog), kao i do bolesti zavisnosti (narkomanija i alkoholizam). To već uopšte ne zvuči dobro. Nažalost, scenario može biti upravo takav. Za poremećaje koje sam pomenula karakteristično je to da se ne pojavljuju iznenada, već upravo suprotno: formiraju se postepeno, tokom više godina.

Ako propustimo da na vreme reagujemo na znakove upozorenja, otežavamo kasnije ispravljanje već počinjene štete. Što se duže neki poremećaj formira, biće teže da se kasnije ispravi. Da ne govorimo o tome kako je lako mogao biti i sasvim izbegnut.

Srećom, roditelji u rukama imaju uspešno oruđe za borbu za emocionalnu stabilnost i dobru prilagođenost svoje dece: безусловnu ljubav i ... disciplinovanje.

STARE “DOBRE” METODE

Zaista, zašto menjati stare metode? Nas su naši roditelji podizali u vreme kada je propagirano da je *batina iz raja izašla* i kad ispoljavanje emocija nije bilo baš poželjno, kada se satima stajalo u ćošku... I, šta nam fali?

Pa, možda nam mnogo i ne fali i možda nismo ispali loše, ali ... zapitate li se ponekad da li bismo ispali još BOLJI (svakako sigurniji u sebe i zadovoljniji!) da nismo dobijali ćuške i stajali po ćoškovima ili klečali na kukuruzu?

Uostalom, hranite li svoju bebu od četiri meseca čorbastim pasuljem i povijate li je sa čvrsto stisnutim nožicama? Čisto sumnjam, iako su naše mame i bake upravo tako radile. Pošto smo, dakle, tokom godina, uz pomoć nauke, na osnovu istraživanja i iskustva došli do nekih boljih rešenja koja se tiču fizičkog zdravlja naše dece, nema razloga da žmurimo pred saznanjima koja će unaprediti njihov emocionalni i socijalni razvoj, koji je jednako važan. Zato se osvrnimo na stare „dobre“ metode i pogledajmo zašto one ipak nisu dobre.

101 način
da detetu
pokažete
da ga volite

Mama i tata
polaze
u školu

Kako da
pripremite
dete za vrtić

Budite dobar
roditelj svom
detetu i sebi

Naučite dete
da spava

Džepni
roditelj

Kako
razgovarati
s decom
o razvodu

Naučite da
se ljutate

Klopke za
roditelje

10
NAJVAŽNIJIH
STVARI
koje možete
učiniti
za svoju decu

10 NAJVAŽNIJIH STVARI
koje možete da učinite
za svoju decu

Priručnik za
samohrane
roditelje

Ko je gazda
u vašoj kući

Svako od nas želi da sa svojim detetom ostvari nežan odnos, pun uzajamnog uvažavanja i ljubavi. Ipak, ako se dogodi da dete besni, tuče drugu decu, ne poštuje vreme dolaska kući – što su situacije sa kojima se svaki roditelj povremeno sretne – znači li to da takvo ponašanje treba tolerisati i čekati da samo prođe? Nikako. Zanemarivanje tih situacija tokom dužeg vremena može dovesti do toga da se dete teže uklapa u vrtić ili školu, kao i do brojnih drugih problema i poremećaja ponašanja, pa je veoma važno da roditelji na njih pravovremeno reaguju.

Disciplinovanje nije kažnjavanje, već učenje deteta tome koji su oblici ponašanja prihvatljivi, a koji nisu, kao i tome da za svoje ponašanje mora da snosi posledice. Disciplinovanje je važan deo onoga što činimo da bi naša deca jednog dana postala zrele, odgovorne i moralne osobe.

U ovoj knjizi naći ćete korisne informacije o jednostavnim i uspešnim tehnikama disciplinovanja, koje će vam pomoći da vašu malu i ne tako malu decu naučite adekvatnom ponašanju na nenasilan, ali efikasan način.

ISBN 978-86-7781-956-9

www.kreativnicentar.rs

